

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Бердянський державний педагогічний університет
Освітня програма	32758 Фінанси, банківська справа та страхування
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Бердянський державний педагогічний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	32758
Назва ОП	Фінанси, банківська справа та страхування
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Грубляк Оксана Михайлівна, Рак Михайло Ігорович, Храпкіна Валентина Валентинівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	25.05.2020 р. – 27.05.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/OP-Finansy-bankivs-ka-sprava-ta-strakhuvannia.-072-Finansy-bankivs-ka-sprava-ta-strakhuvannia.pdf>

Програма візиту експертної групи <http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/05/Prohrama072.pdf>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Загальне враження від ОП є позитивним. Вона має перспективи розвитку та вдосконалення. Цілі ОП відповідають місії та стратегії БДПУ. Структура та зміст ОП повністю відповідають предметній області зазначеної спеціальності. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у ОП цілей та програмних результатів навчання. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими для окремого освітнього компонента та ОП. Сформована система можливостей для дистанційного навчання на платформі Moodle. БДПУ характеризується високим рівнем публічності та прозорості діяльності, у тому числі за ОП. Заклад має високий рівень матеріально-технічного, інформаційного та навчально-методичного забезпечення. Створено умови для навчання осіб з особливими потребами. Кадрова політика БДПУ спрямована на підготовку висококваліфікованих фахівців. У закладі відпрацьовано підходи щодо підвищення кваліфікації НПП, щоквартальне моральне та матеріальне заохочення. Інтегрованість роботодавців сприяє отриманню необхідних практик для підготовки конкурентного випускника. БДПУ має розгалужену мережу міжнародних контактів, що дозволяє інтегруватися в глобальне освітнє середовище.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ОП інтегрована у стратегію БДПУ, спрямована на реалізацію місії університету. При розробці ОП враховано регіональний аспект, досвід вітчизняних та закордонних ЗВО. Програма відповідає потребам ринку праці. Роботодавці зацікавлені у підготовці фахівців з фінансів, оскільки випускники мають навички аналізу та фінансування саме курортно-рекреаційних територій (ПРН24, ПРН25), що підвищує їх конкурентоспроможність в регіоні. У БДПУ створене належне освітнє середовище, високий рівень матеріально-технічного, інформаційного та навчально-методичного забезпечення, соціальної підтримки здобувачів та НПП. У освітньому процесі активно використовуються можливості дистанційного навчання в системі електронної підтримки навчання Moodle, електронної бібліотеки, репозитарію. У БДПУ створено Бізнес-інкубатор, до діяльності якого залучено студентів ОП, що формує додаткові навички у здобувачів в рамках галузі знань. Сильною стороною є залучення до викладання практиків на системній основі. Забезпечено реальну практичну підготовку здобувачів за рахунок чотирьох виробничих практик, які забезпечені базами практик. Університет веде зважену кадрову політику. Для НПП створено можливості підвищення кваліфікації, участі в міжнародних програмах, система морального та матеріального заохочення. Потужне студентське самоврядування, яке бере участь в управлінні БДПУ та знає свої права та обов'язки, здатне забезпечити захист прав та інтересів студентів. В БДПУ сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку ОП та освітньої діяльності за цією програмою. Всі стейкхолдери безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення якості вищої освіти. Діяльність БДПУ характеризується високим рівнем публічності та прозорості діяльності. ЗВО має доступний та інформаційно наповнений сайт, нормативно-правове та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу є загальнодоступним.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Освітньо-професійна програма потребує оновлення у зв'язку з внесенням пропозицій роботодавців щодо посилення формування креативного мислення та презентаційних навичок, збільшення годин на вивчення фінансового планування та бюджетування, виокремлення годин та кредитів на виконання курсових та випускних кваліфікаційних робіт. ОП може бути посилена за рахунок викладання окремих дисциплін іноземною мовою. Необхідно привести у відповідність структурно-логічну схему освітніх компонентів, включити курсові роботи та випускні кваліфікаційну роботу. Розширити перелік та зміст освітніх компонентів у частині вивчення фінансового забезпечення курортно-рекреаційних територій, що посилить унікальність ОП. Переглянути підходи до формування та вибору дисциплін здобувачами вищої освіти та дати можливість здобувачам вищої освіти обрати дисципліни у розмірі 25% від загального обсягу навчального плану. Поповнити репозитарій ЗВО та бібліотечний фонд фаховими матеріалами англійською мовою. Розробити та запровадити механізм запобігання та вирішення конфліктних ситуацій пов'язаних з корупцією. Мотивувати здобувачів ОП до участі в програмах академічної мобільності та до здобуття результатів навчання у неформальній освіті. Активізувати роботу з підготовки та участі здобувачів у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт. Розширити співпрацю з роботодавцями галузі курортно-рекреаційного туризму та активніше залучати їх до проведення занять і заходів за ОП. Проводити активну профорієнтаційну роботу для стимулювання попиту на освітні послуги за ОП.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими

критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Експертною групою встановлено, що освітня програма відповідає Стратегії розвитку БДПУ на 2018 - 2021 роки. Так, місія університету – сприяти модернізації українського суспільства шляхом підготовки конкурентоздатних фахівців з високим рівнем професійної компетентності, інтелектуальної активності, соціальної відповідальності, що ґрунтуються на кращих вітчизняних традиціях та інтегровані у світову освіту й науку (<http://bdpu.org/public-information/development-strategy/>). Фактично метою освітньо-професійної програми є підготовка фахівців, здатних вирішувати практичні проблеми та складні спеціалізовані задачі, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, у сфері фінансової системи, здатних застосовувати сучасні інструменти фінансового управління у сферах оподаткування, банківської, страхової, фінансово-інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання, регулювання фінансових ризиків, оптимізації міжбюджетних відносин. Освітньо-професійна програма спрямована на формування у майбутніх фахівців знань і професійних компетентностей, необхідних під час швидкого розвитку сучасних технологій й інструментів управління, з широкими можливостями працевлаштування, практичним умінням їх ефективно застосовувати у процесі формування та використання фінансових ресурсів у сфері державних, приватних і корпоративних фінансів, банківської справи, страхування, інвестиційної діяльності (http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/05/OPP_bakalavr_072_FBC_2019_utv_stand_20_10_19_unik_555.pdf). Основним пріоритетом підготовки майбутніх фахівців за ОПП ЗВО вбачає орієнтацію на використанням передового зарубіжного та вітчизняного досвіду у рамках розвитку курортно-рекреаційних територій.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Освітньо-професійна програма “Фінанси, банківська справа та страхування” розроблена з урахуванням позицій стейкхолдерів. Про це свідчать витяги з протоколів засідань кафедри, на яких присутні НПП, роботодавці, студенти, випускники, (від 17.02.2017 № 5; 06.02.2018 №6; 03.10.2018 №3; 22.08.2019 №1; 22.11.2019 №7 та ін), витяги з протоколів засідань робочих груп (від 22.08.2019 №1, 22.11.2019 №2, 14.02.2020 №4, 25.02.2020 №5 та інші) та відомості роботодавців і студентів, отримані під час спілкування. Під час зустрічі з роботодавцями Марченко К. - заступник директора Бердянського морського торговельного порту, Криворучко Н. - к.е.н., радниця міського голови м. Токмак з питань інвестиційної та міжнародної діяльності, Савушкін Д.І. - заступник генерального директора з економіки ТОВ “Азовська кабельна компанія”, заступник керуючого ТББВ №10007/0339 АТ «ОщадБанк» Кірюшенкова Т. та інші засвідчили, що внесені пропозиції щодо підготовки фахівців з фінансів, банківської справи та страхування було враховано БДПУ, якість підготовки задовольняє потреби роботодавців.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

У цілому цілі та програмні результати ОПП дозволяють випускникові програми бути конкурентоспроможним на ринку праці. Про це свідчать відгуки роботодавців, які зацікавлені в підготовці фахівців та їх працевлаштуванні у своїх структурах. У ЗВО проводяться ярмарки вакансій, які спрямовані на працевлаштування здобувачів та налагодження взаємовигідної співпраці. Під час зустрічей з різними групами стейкхолдерів та ознайомлення з відкритою інформацією, експертною групою встановлено, що науково-педагогічні працівники та здобувачі вищої освіти залучаються до розробки стратегій, інвестиційних планів, проектів та бюджетів для міста та регіону (Стратегія розвитку м. Бердянськ на період до 2027 року (<http://pleddg.org.ua/wp-content/uploads/2018/09/Strategiya-Berdyansk.pdf>), розробка «Плану місцевого економічного розвитку» (https://bmr.gov.ua/index.php?id=800000125&tx_news_pi1%5Bnews%5D=11636&tx_news_pi1%5Bcontroller%5D=News&tx_news_pi1%5Baction%5D=detail&cHash=f58faa170e33dc9f2f7e207d4ec06928)). Експертна група зазначає, що ОПП розроблена з урахуванням регіонального аспекту, оскільки ЗВО знаходиться на території курортного міста, яке входить до складу курортів Приазов'я, а особливістю ОПП є саме підготовка фахівців з фінансів, банківської справи та страхування у рамках розвитку курортно-рекреаційних територій. Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОПП, її структури та змістовної наповненості, було враховано досвід КНЕУ ім. В.Гетьмана, ХНУ імені В. Каразіна, КНУ ім. Т. Шевченка, Vienna University of economics and business, UNIVERSITY OF GRAZ; UNIVERSITY OF ECONOMICS IN BRATISLAVA та інших (БДПУ має 129 договорів про співпрацю з іноземними ЗВО, науковими організаціями та їх структурними підрозділами з 22 країнами світу, що дозволяє вивчати досвід та впроваджувати його при розробці ОПП та її реалізації).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування» розроблена і впроваджена в освітній процес у 2016 р. до затвердження Стандарту вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (Наказ № 729 від 24.05.2019 р.). Експертною групою встановлено, що до матеріалів самооцінювання долучено не останній варіант ОПП. Під час експертизи проаналізовано всі варіанти ОПП (2016-2019 рр.) та встановлено, що освітньо-професійна програма відповідає вимогам Стандарту вищої освіти, а компетентності сформульовані таким чином, що відповідають інтегральній компетентності сьомого рівня Національної рамки кваліфікації. У той же час слід зазначити, що згідно п.5.6 Положення про освітні програми БДПУ (http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/02/OPP_BSPU_2019.pdf) підставою для оновлення ОПП можуть бути: пропозиції роботодавців. Отже, доцільним є оновлення та затвердження програми у встановленому порядку. З метою проведення публічного обговорення на сайті БДПУ вже розміщено проєкт 2020 р. ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування за першим рівнем вищої освіти» (http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/072_Financi-2.pdf).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

В ОПП чітко визначені цілі та завдання, які відображають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці. Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОПП було вивчено та враховано досвід вітчизняних та іноземних програм підготовки бакалаврів. Активна участь у розробці та реалізації освітньо-професійної програми представників роботодавців. Зацікавленість роботодавців у випускниках ОПП. Врахування регіонального аспекта при розробці та реалізації ОПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Освітньо-професійна програма потребує оновлення у зв'язку з внесенням пропозицій роботодавців щодо посилення формування креативного мислення та презентаційних навичок, збільшення годин на вивчення фінансового планування та бюджетування, виокремлення годин та кредитів на виконання курсових та випускних кваліфікаційних робіт.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Враховуючи сильні сторони освітньої програми, її унікальність та актуальність, наявні перспективи подальшого розвитку, вважаємо, що наявний недолік може бути усунено у найближчий термін.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування» відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для бакалаврських освітньо-професійних програм і становить 240 ЄКТС (для підготовки бакалавра на базі повної загальної середньої освіти) та 120 ЄКТС (для підготовки бакалавра на базі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста). Згідно з ОПП передбачено виділення дисциплін двох видів: обов'язкові компоненти спеціальності та вибіркові компоненти освітньо-професійної програми. Обов'язкова частина ОПП має обсяг 180 кредитів ЄКТС для підготовки бакалавра на базі повної загальної середньої освіти) і 90 ЄКТС (для підготовки бакалавра на базі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста) та включає цикл

загальної підготовки (19/9 кредитів), цикл професійної підготовки (161/81 кредит, в тому числі виробнича практика складає 24/12 кредитів). На написання кваліфікаційної бакалаврської роботи та чотирьох курсових робіт кредити не виділено. Вибіркова частина ОПП має обсяг 60/30 кредитів ЄКТС і включає цикл дисциплін за вибором закладу вищої освіти (24/18 кредитів), цикл дисциплін за вибором здобувачів вищої освіти (36/12 кредитів), що складають разом 25,0% навчального навантаження. Підставою для такого висновку експертної групи є: ОПП за 2016 рік (<http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/Bakalavr-072-Finansy-bankivs-ka-sprava-ta-strakhuvannia.pdf>), ОПП за 2019 рік (https://drive.google.com/drive/u/o/folders/1r77rOXl8AsfQ47ubbMu_JUDdcjqfoKz), навчальні плани для підготовки бакалавра на базі повної загальної середньої освіти та для підготовки бакалавра на базі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування галузі знань 07 Управління та адміністрування для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/05/28/072-finansi-bankivska-sprava-ta-strakhuvannya-bakalavr.pdf>).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Освітня програма є структурованою у контексті загального часу навчання. У навчальному плані вивчення дисциплін передбачене протягом 8/4-х семестрів. Освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Структурно-логічні схеми (https://drive.google.com/drive/u/o/folders/1r77rOXl8AsfQ47ubbMu_JUDdcjqfoKz) освітніх компонентів двох навчальних планів додаються до ОПП, в яких представлений міждисциплінарний зв'язок між компонентами та взаємопов'язану систему вивчення дисциплін за семестрами. Дисципліна “Фінанси” як базова дисципліна для ряду дисциплін “Страхування” (4 семестр), “Фінанси підприємств” (4 семестр) вивчається пізніше (5-6 семестр), або разом з дисциплінами “Фінансовий аналіз” (5 семестр), “Фінансовий ринок” (5 семестр), що порушує логіку навчання і викладання. Не включені до структурно-логічної схеми курсові роботи та випускова кваліфікаційна робота. Заявлені у ОПП ПРН відповідають Стандарту, включають додаткові ПРН щодо аналізу та фінансування курортно-рекреаційних територій (ПРН24, ПРН25), досягнення яких забезпечується за рахунок обов'язкових дисциплін циклів загальної та професійної підготовки. Не конкретизовано можливості набуття ПРН24 та ПРН25 такими освітніми компонентами “Фінанси підприємств”, “Бюджетна система”, “Податкова система” (<https://drive.google.com/drive/u/o/folders/1VzrdMIx43d29dRGhzdSNSOzO4Z9xj6yG>), що передбачено матрицею забезпечення ПРН відповідними ОК.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» визначається описом предметної області, що регламентується Стандартом вищої освіти України за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування галузі знань 07 Управління та адміністрування для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Цілями ОПП є підготовка фахівців, здатних вирішувати проблеми та задачі у сфері фінансової системи у т.ч. в рамках курортно-рекреаційних територій із застосуванням комп'ютерних технологій обробки інформації. Відповідно до цілі ОПП включає достатню кількість ОК професійного циклу, виробничу практику, курсові роботи, які забезпечують набуття здобувачами вищої освіти результатів навчання, передбачених у ОПП (https://drive.google.com/drive/u/o/folders/1r77rOXl8AsfQ47ubbMu_JUDdcjqfoKz) та Стандарті.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Індивідуальна освітня траєкторія здобувачів у ЗВО формується за рахунок вільного вибору дисциплін, тем досліджень, курсових, бакалаврських робіт. Вибіркові навчальні дисципліни згідно навчальних планів складають 25% загального обсягу кредитів початкових планів. Проте, із загального обсягу кредитів вибірових дисциплін 24/18 кредитів (40%/60%) - це дисципліни за вибором закладу вищої освіти та 36/12 кредитів (60%/40%) - це дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти, що суттєво порушує право здобувача на вільний вибір дисциплін. Для вибору здобувачем дисциплін у закладі діє реалістична, відкрита та зрозуміла для здобувачів процедура. Надається широкий перелік дисциплін для вибору (<http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/Zahal-nyy-spysok-pereliku-dystsyplin-vil-noho-vyboru-studentiv-bakalavr-2.pdf>), та розроблені анотації цих дисциплін (<http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/ANOTATSIYI-DYSTSYPLIN-VIL-NOHO-VYBORU-bakalavr-2.pdf>) для ознайомлення здобувачам. Студентське самоврядування розробляє анкети для вибору дисциплін, в яких здійснює вибірку із загального переліку дисциплін, що можуть найбільше цікавити здобувачів даної ОПП. Здобувач ОПП обирає вже конкретну дисципліну. Проте, представлені закладом анкети для вибору дисциплін здобувачами даної ОПП вказують на те, що вони не є іменними, дисципліни повторюються в межах різних курсів навчання, а дисципліна “Фінансовий аналіз” включена у перелік вибірових та передбачена навчальним планом як обов'язкова. Виходячи з цих доказів (ОПП за 2016 рік, ОПП за 2019 рік, навчальні плани, перелік дисциплін для вибору, анотації вибірових

дисциплін, анкети здобувачів, результати опитування фокус-груп) експертна комісія дійшла висновку про те, що наявна процедура вільного вибору дисциплін зважає права здобувачів вищої освіти в частині формування індивідуальної освітньої траєкторії.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОПП передбачає достатню кількість та обсяг виробничої практики, проходження якої дозволяє набуття здобувачам як загальних, так і професійних компетентностей. Практика включена у навчальні плани як обов'язкова складова. Для забезпечення баз практики заклад укладає договори про проходження практики з фінансовими установами та підприємствами міста та області. Розроблено наскрізну програму практики, яка є комплексною та включає різні типи завдань в залежності від здобутих ПРН здобувачем. Практика на I курсі проводиться з метою набуття первинних знань щодо функціонування підприємств. На II курсі - з метою закріплення знань та отримання практичних навичок оцінки технологій, виробничих ресурсів, стану та результатів діяльності підприємства. На III курсі - закріплення знань, придбання практичного досвіду, розвиток навичок самостійного вирішення окремих питань при розробці фінансових планів підприємства, техніко-економічного аналізу в конкурентних умовах ринкової економіки. На IV курсі - є ознайомлення студентів з практичними питаннями, які висвітлюють обрану тему випускної роботи, вивчення об'єкта роботи. Наскрізна програма практики націлена на здобуття здобувачем навичок щодо фінансової діяльності підприємств. Здобувачі, в ході інтерв'ювання, підтвердили можливості самостійного обрання баз практики та з числа запропонованих баз кафедрою. Згідно Наказу про проходження виробничої практики студенти обрали наступні бази: КП "Бердянськводоканал", ЦБВ АТ "Райффайзен банк Аваль", ТББВ АТ "Ощадбанк", ТОВ "Спарта-2009", ПП "Галлианна", Фінансове управління виконавчого комітету Бердянської міської ради та інші. Здобувачі орієнтуються у програмах практики, відзначили достатній рівень якості керівництва практикою.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Зміст ОПП дозволяє сформувати у здобувача soft skills що загалом відповідають заявленим цілям освітньої програми. Їх, зокрема, формують як дисципліни циклу загальної підготовки "Українська мова (за професійним спрямуванням)", "Іноземна мова", "Історія України", так і дисципліни циклу професійної підготовки, в тому числі захисти курсових робіт, практик, кваліфікаційної роботи. Встановлено, що здобувачі вищої освіти мають додаткові можливості для отримання таких навичок у формі участі у університетських, міських, обласних заходах та олімпіадах, конкурсах. Проте, стейкхолдери звернули увагу експертів на те, що здобувачам не вистачає навичок soft skills в контексті креативного мислення та комунікації з клієнтами банківських установ, підприємств регіону в частині просування та продажу продукту чи фінансової послуги.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт для спеціальності не передбачений.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

В результаті опитування фокус-груп здобувачів та оцінки навчальних планів встановлено, що фактичне навчальне навантаження розподілено рівномірно, а саме кожен семестр включає 30 кредитів, обсяг одного кредиту становить 30 годин, щосеместрово здобувачі складають від 3 до 5 екзаменів. На аудиторну роботу виділено 40,6% загального обсягу годин (без врахування практики), за більшістю дисциплін - це 40-53% від обсягу освітніх компонентів. Здобувачі вищої освіти на зустрічі також підтвердили достатній ступінь рівномірності розподілу фактичного навантаження упродовж семестрів. Експертна група опрацьовуючи навчальні плани, ОПП та спілкуючись з фокус-групами не встановила фактів надмірного навантаження на здобувачів вищої освіти.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Навчання за дуальною освітою не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Обсяг та зміст ОПП відповідає Стандарту вищої освіти, предметній області навчання. ПРН освітньо-професійної програми доповненні набуттям здобувачами навичок в частині аналізу та фінансування курортно-рекреаційних територій (ПРН24, ПРН25), досягнення яких забезпечується за рахунок обов'язкових дисциплін циклів загальної та професійної підготовки. Забезпечено достатній рівень практичної підготовки здобувачів за рахунок чотирьох виробничих практик, які забезпечені наскрізною програмою та базами практик. Фактичне навчальне навантаження ОПП розподілено рівномірно.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Порушена структурно-логічна схема освітніх компонентів для підготовки бакалавра на базі загальної середньої освіти. Структурно-логічна схема не включає курсові роботи та кваліфікаційну роботу, яка є обов'язковою згідно Стандарту. Не всі робочі програми дисциплін (зокрема, "Фінанси підприємств", "Бюджетна система", "Податкова система"), які забезпечують досягнення ПРН24 та ПРН25 згідно матриці відповідності ПРН та ОК вказують на можливість здобуття цих результатів здобувачами. Не виділено кредити у ОПП та навчальних планах на виконання кваліфікаційної роботи та чотирьох курсових робіт. Здобувачі вищої освіти фактично обмежені у виборі обсягу навчальних дисциплін, частина дисциплін вибирається закладом вищої освіти, існує дублювання дисциплін для вибору та обов'язкових; та дублювання дисциплін в розрізі років навчання. Привести у відповідність структурно-логічну схему освітніх компонентів для підготовки бакалавра на базі загальної середньої освіти. Включити у структурно-логічну схему курсові роботи та випускню кваліфікаційну роботу, які виконують здобувачі та виділити кредити із загального обсягу кредитів навчальних планів. Розширити перелік та зміст освітніх компонентів у частині вивчення фінансового забезпечення курортно-рекреаційних територій, що посилить унікальність ОПП. Переглянути підходи до формування та вибору дисциплін здобувачами вищої освіти, особливо надати можливість здобувачам індивідуально вибирати дисципліни та не обмежувати їх вибір, а формувати міжфакультетські групи для вивчення вибірових дисциплін. Доопрацювати навчальні плани ОПП та дати можливість здобувачам вищої освіти обрати дисципліни у розмірі 25% від загального обсягу навчального плану.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Недоліками освітньо-професійної програми "Фінанси, банківська справа та страхування" є обмеження права здобувачів вищої освіти у формуванні індивідуальної освітньої траєкторії, порушення структурно-логічної схеми дисциплін, що вплинуло на відповідність критерію 2 рівню Е. Рекомендації та зауваження, висловлені експертами, сприятимуть покращенню ОПП та підвищенню якості підготовки здобувачів.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

На офіційному веб-сайті БДПУ у розділі Вступнику оприлюднені Правила прийому на навчання з додатками <http://bdpu.org/entry-rules/> та інформація, що необхідна абітурієнту: про конкурсний відбір на ОП, його організацію та проведення; розрахунок конкурсного балу; інформація про терміни вступної кампанії; перелік документів, які необхідні для вступу, та інші матеріали, ознайомившись з якими, абітурієнт має можливість чітко та однозначно зрозуміти умови вступу на ОПП. Це було підтверджено здобувачами освіти. Правила прийому не містять дискримінаційних положень та надають рівні можливості для потенційних вступників на навчання за цією ОПП. Позитивною практикою є можливість поставити питання кожному абітурієнту безпосередньо ректорові БДПУ Ігорю Богданову (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSe5wmxbNCoEAR3V9GYh7XmZ-c5NCVRYT7FAEZIYIED-Ubicg/viewform?usp=sf_link) та отримати вичерпні відповіді.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання БДПУ у цілому враховують особливості освітньої програми. Зокрема, у додатках до правил прийому у 2020 р. наведено перелік конкурсних предметів ЗНО та їх вагові коефіцієнти, перелік вступних випробувань для прийому на навчання на перший (зі скороченим терміном навчання) або другий (третій) курс (з нормативним терміном навчання на вакантні місця) осіб, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста, перелік вступних випробувань для вступу на ступінь бакалавра за іншою спеціальністю та порядок прийому для здобуття вищої освіти осіб, які проживають на тимчасово окупованій території України. Програми фахових вступних випробувань, вступних іспитів та співбесіди містять чіткі та зрозумілі критерії оцінювання вступних випробувань (<http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/04/051-Ekonomika-072-Finansy-bankivs-ka-sprava-ta-strakhuvannia-073-Menedzhment-076-Pidpriemnytstvo-torhivlia-ta-birzhova-diial-nist-.pdf>, <http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/04/051-Ekonomika-072-Finansy-bankivs-ka-sprava-ta-strakhuvannia-073-Menedzhment-076-Pidpriemnytstvo-torhivlia-ta-birzhova-diial-nist-1-1.pdf>, <http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/04/Ukrainska-mova-ta-literatura-1.pdf>, <http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/04/Matematyka.pdf>, <http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/04/Spivbesida.pdf>). Вони враховують особливості ОПП та орієнтовані на вступників.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, які вони отримали в інших ЗВО, регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в БДПУ (http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/OOP_BSPU_2020-1.pdf), Положенням про порядок поновлення та переведення здобувачів вищої освіти у БДПУ (http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/pro-poriadok-ponovlenniaBDPU_2019_sayt.pdf) та Положенням про академічну мобільність студентів БДПУ (<http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/Polozhennya-pro-akademichnu-mobil-nist-studentiv-BDPU.pdf>). При перезарахуванні оцінок, що отримані в інших закладах освіти, застосовуються рекомендації Європейської кредитно-трансферної накопичувальної системи. Під час поновлення або переведення здобувачів вищої освіти у БДПУ результати попереднього навчання зараховуються здобувачу вищої освіти за умови відповідності навчальних програм (програм практик, курсових робіт/проектів) кількості кредитів та форм підсумкового контролю до навчального плану, за яким здійснюватиметься навчання. При спілкуванні зі здобувачами, представниками органів студентського самоврядування було отримано підтвердження обізнаності останніх із можливостями академічної мобільності та з правилами перезарахування результатів навчання, отриманих в інших ЗВО. Вони також підтвердили випадки перезарахування результатів навчання студентів, зазначених у Відомостях про самооцінювання.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті вказаний у п.8 Положення про організацію освітнього процесу в Бердянському державному педагогічному університеті. Процедура є чіткою та зрозумілою для студентів, проте експертна група відзначає, що здобувачі вищої освіти виявили низький рівень зацікавленості в отриманні знань у неформальній освіті та можливості їх визнання. Практики перезарахування результатів навчання неформальної освіти студентам цієї ОПП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Наявність чітких і зрозумілих правил для вступу на навчання, які враховують особливості ОПП. Публічність доступу до документів БДПУ, які регулюють доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО та є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації ОП. Можливість кожному абітурієнту поставити питання ректору БДПУ Ігорю Богданову за допомогою Google-форми та отримати вичерпну відповідь. Здобувачі вищої освіти за цією ОПП мають можливість брати та беруть участь в програмах міжнародної академічної мобільності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Мотивувати здобувачів до здобуття результатів навчання у неформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОПП “Фінанси, банківська справа та страхування” в цілому відповідає критерію 3, а рекомендації, висловлені експертною групою, можуть бути реалізовані у короткі терміни.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання в БДПУ регулюються Положенням про організацію освітнього процесу (<http://bdpu.org/public-information/organization-education/>). Освітній процес за ОПП здійснюється за такими формами: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи навчання. Комбінація лекційних та практичних занять із розв'язанням задач і кейсів за дисциплінами робочого навчального плану ОПП дозволяють розвивати і демонструвати аналітичні здібності здобувачів вищої освіти. Організація самостійної роботи, вирішення завдань, запропонованих залученими до освітнього процесу роботодавцями, а також можливість отримання та перевірки завдань дистанційно, свідчить про реалізацію студентоцентрованого підходу в освітньому процесі. Методи навчання (лекції, практичні заняття, презентації, тренінги, ділові ігри, фахові консультації від представників бізнесу і практична підготовка здобувачів) дозволяють досягати заявлених у ОПП цілей та ПРН.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Експертною групою було встановлено, що здобувачам надається повна інформація про кожну освітню компоненту: цілі, зміст, результати навчання, порядок та критерії оцінювання тощо. Ця інформація представлена у робочих програмах дисциплін ОПП, які розміщено за посиланням https://drive.google.com/drive/folders/1LN5_TuOtvQr-tmmkx1CrCz1Lwr_Bv-rz. Крім цього, оприлюднена у відкритому доступі в мережі Інтернет інформація про ОПП (http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/05/OPP_bakalavr_072_FBC_2019_utv_stand_20_10_19_unik_555.pdf); Положення про організацію освітнього процесу БДПУ, в якому у розділі 7 чітко регламентовано систему оцінювання результатів навчання (<http://bdpu.org/public-information/organization-education/>); Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Бердянському державному педагогічному університеті; розклади занять та проведення атестації (<http://bdpu.org/timetable-gef/>); перелік вибіркових дисциплін та їх анотації (<http://bdpu.org/timetable-gef/>); Положення про проведення практики студентів БДПУ; система електронної підтримки навчання Moodle, де розміщені матеріали з кожної освітньої компоненти (<http://edu.bdpu.org/>). Під час інтерв'ювання здобувачі підтвердили своєчасність надання та доступність і зрозумілість форми подання відповідних освітніх компонент у робочих програмах дисциплін.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Реалізація ОПП дозволяє стверджувати, що наведені в ній освітні компоненти забезпечують поєднання навчання і наукових досліджень. Це підтверджується тим, що здобувачі вищої освіти мають можливість опанувати навчальну дисципліну «Основи наукових досліджень», що сприятиме розвитку у здобувачів нахилів до пошукової дослідної діяльності, творчого розв'язання наукових і практичних завдань (<https://drive.google.com/file/d/1MvfhuAVWdQ8Qw5MCn5UvkuFgDjiKsaKx/view>). Слід відзначити, що здобувачі вищої освіти залучені до реалізації науково-дослідної роботи на тему «Методологічні аспекти дослідження розвитку економіки курортно-туристичних територій (0114U000688)», що також сприяє забезпеченню поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОПП. Здобувачі вищої освіти ОПП беруть участь у роботі Ради молодих учених <http://bdpu.org/gmu/>; проблемних груп; представляють свої дослідження на щорічних студентських науково-практичних конференціях, а також беруть участь у конкурсах студентських робіт. Здобувачі ОПП мають публікації, у т.ч. у іноземних виданнях (Мілка В.М. - Механізм формування та розвитку системи управлінського контролю на підприємстві сфери послуг; Литвиненко І.В. - Визначення рівня інвестиційної привабливості закладів курортно

рекреаційної сфери за допомогою рейтингового оцінювання; Суханов О.В. - Підвищення ефективності підприємницької діяльності).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Експертною групою було встановлено, що науково-педагогічні працівники регулярно оновлюють зміст програм дисциплін на основі сучасних тенденцій розвитку галузі та отриманих результатів наукової діяльності. Аналіз робочих програм, який здійснено під час роботи експертної групи, свідчить про актуальність матеріалів, врахування сучасних тенденцій фінансової науки та практики. Сприяє цьому організований процес підвищення кваліфікації викладачів у різних закладах вищої освіти. Проведені кандидатські дослідження науково-педагогічних працівників мають своє відображення в курсах дисциплін за ОПП (Глазова Я.В. захистила кандидатську дисертацію на тему «Моделювання процесів самоорганізації територіальної громади в соціально-економічній системі міста» (2016); Жваненко С.А. на тему “Моделювання інноваційно-інвестиційного розвитку економіки курортно-рекреаційних систем” (2018)). Випускова кафедра підтримує активний зв'язок з провідними підприємствами, установами регіону, пропозиції яких враховуються при оновленні змісту певних розділів фахових дисциплін, тем курсових і випускних робіт.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Експертна група відзначає, що БДПУ є активним учасником міжнародних проектів, зокрема: «Управління інтернаціоналізацією та академічна співпраця між Німеччиною та Україною 2020-2021» (“Training Course on Management of Internationalisation and German-Ukrainian Academic Cooperation 2020-2021”) (Leibniz Universität Hannover, DAAD) (<http://us.bdpu.org/novi-vyklyky-internatsionalizatsii-novi-pidkhody-on-layn-vorkshop-u-hannoveri.html>); Еразмус + КА1. Навчальна мобільність Katowice School of Technology 949434643(<https://erasmusplus.org.ua/novyny/2557-rezultaty-konkursu-2019-rka107ism.html>); Еразмус + КА1. Навчальна мобільність Katowice School of Technology (№ 2018-1-PLO1-RF107-048704). Випускова кафедра приймає участь у програмі Erasmus+ КА1 Навчальна мобільність. Katowice School of Technology (№ 2018-1-PLO1-RF107-048704) (термін виконання: 2018-2020 рр.); викладачі кафедри в рамках проекту (Несторенко Т.) проходять стажування у Вищій технічній школі в Катовіце; відбувається обмін делегаціями з Вищою технічною школою в Катовіце (<http://us.bdpu.org/inozemni-hosti-z-vyshchoi-tekhnichnoi-shkoly-v-katovitse-pol-shcha.html>), зустрічі та лекції для студентів і викладачів. На ОПП є випадки академічної мобільності. Так, студент Мухін А. на протязі 2-х семестрів навчався у університеті м.Вроцлав, Польща, а нині продовжує навчання за третім рівнем вищої освіти. Наукові дослідження НПП, що безпосередньо викладають на ОПП, опубліковані у журналах, що індексуються у міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Science. Крім того, у 2018 році НПП видано 5 монографій за кордоном та 3 монографії спільно з вченими інших країн. значною мірою впливають на формування і забезпечення інтернаціоналізації діяльності БДПУ. Інтернаціоналізації діяльності сприяють також організовані та проведені Міжнародні науково-практичні конференції (<http://bdpu.org/naukova-robota/scientific-work-reports/>). Університет має 129 договорів про співпрацю з іноземними ЗВО, науковими організаціями та їх структурними підрозділами з 22 країнах світу (<http://bdpu.org/international-relations/vmz-mp/>), що також сприяє інтернаціоналізації навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Здобувачам вищої освіти надається повна інформація про кожну освітню компоненту, яка в основному представлена у робочих програмах дисциплін ОПП, які розміщено у відповідному розділі на сайті. У БДПУ функціонує система електронної підтримки навчання (де розміщені матеріали за кожною освітньою компонентою). Реалізація ОПП здійснюється із вдалим поєднанням в ній навчання і наукових досліджень. Позитивною практикою є залучення здобувачів вищої освіти до реалізації наукової теми, та до участі у науково-практичних конференціях. Університет бере участь у міжнародних програмах та проектах. Наявність у НПП наукових публікацій у журналах, що індексуються у міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Science.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

ОПП “Фінанси, банківська справа та страхування” може бути посилена за рахунок викладання окремих дисциплін іноземною мовою . Активізувати роботу з підготовки та участі здобувачів у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт. Рекомендовано активізувати роботу щодо розробки та оприлюднення силабусів з дисциплін ОПП (проект силабусу розроблено та затверджено Методичною радою ЗВО від 26.02.2020 (протокол №5)).

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Рівень навчання і викладання за ОПП знаходиться на належному рівні, а зазначені слабкі сторони можуть бути усунені в короткі терміни.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Підпунктом 4.15 Положення про організацію освітнього процесу в БДПУ передбачено різні форми контрольних заходів: діагностичний, поточний та підсумковий контроль. Засади системи оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти встановлені Положенням про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у БДПУ (http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/KOND_BSPU_2019-1.pdf). На сайті ЗВО у вкладці Навчальні матеріали (<http://bdpu.org/educational-materials/>) розміщено посилання на папку в Google Drive, в якій містяться робочі програми навчальних дисциплін та окрема папка з критеріями оцінювання кожної дисципліни, що надають вичерпну інформацію про форми контрольних заходів та критерії оцінювання для здобувачів. Зазначену інформацію частково продубльовано в системі електронної підтримки навчання Moodle (<https://edu.bdpu.org/>). В ній також містяться завдання для поточного та підсумкового контролю з дисциплін, які вивчаються на ОПП, зокрема вибіркових дисциплін. Здобувачі освіти підтвердили, що на початку викладання кожної дисципліни та перед проведенням контрольних заходів викладачі додатково інформують про форми контрольних заходів та критерії оцінювання. Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи вказані у Методичних вказівках до виконання кваліфікаційних робіт для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування (https://drive.google.com/file/d/1si_Jucv6rEvd4DUWJtCgyuA1AwBQSOzA/view). Експертна група вважає, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, оприлюднюються заздалегідь, дозволяють встановити рівень досягнення здобувачем результатів навчання з окремого освітнього компоненту та освітньої програми в цілому.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Відповідно до навчального плану ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» підсумкова атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі захисту кваліфікаційної роботи, що відповідає вимогам Стандарту вищої освіти. Підсумкова атестація за ОПП на час проведення експертизи ще не проводилася.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в БДПУ та Положенням про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у БДПУ, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу. В робочих програмах чітко визначено правила проведення контрольних заходів. При спілкуванні зі здобувачами було підтверджено, що в рамках кожної дисципліни здобувачі проходять різні форми контролю, які дозволяють встановити рівень засвоєння здобувачем знань, умінь та навичок. Здобувачі вищої освіти підтвердили, що ознайомлені з порядком оскарження результатів контрольних заходів та їх повторного проходження – при виникненні конфліктних ситуацій вони можуть звернутись до декана із заявою. За даним фактом буде створена комісія, яка прийматиме рішення щодо вирішення певної конфліктної ситуації. При спілкуванні зі здобувачами вищої освіти ними зазначено, що таких ситуацій не виникало. Порядок оскарження результатів підсумкової атестації та розгляду апеляційної скарги визначається Положенням про організацію та роботу екзаменаційних комісій в БДПУ та пп. 6.3 Положення про організацію освітнього процесу в БДПУ.

Об'єктивність підсумкової атестації забезпечується тим, що захисти кваліфікаційних робіт відбуваються відкрито у присутності комісії, яка складається з кількох осіб. Також в більшості аудиторій, де проводяться іспити, захисти курсових, кваліфікаційних робіт та практики облаштовано відеоспостереження. При спілкуванні з експертною групою представники студентського самоврядування відповідного факультету та Університету підтвердили, що керівництво ЗВО залучає їх до участі у розгляді усіх спірних питань, що виникають за участі студентів.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Забезпечення академічної доброчесності в БДПУ є частиною внутрішньої системи забезпечення якості освіти. ЗВО проводив неодноразові заходи щодо значення академічної доброчесності в освітньому просторі БДПУ як для студентів цієї ОПП, так і інших (<https://library.bdpi.org/informatsiyno-navchal%ca%b9nadiyal%ca%b9nist%ca%b9/akademichna-dobrochesnist%ca%b9/akademichna-dobrochesnist%ca%b9/>, <http://us.bdpi.org/akademichna-dobrochesnist-v-osvitn-omu-prostori-bdpi.html>, <http://us.bdpi.org/obmin-efektyvnymy-praktykamy-pid-chas-dystantsiynoho-navchannia.html>, <http://us.bdpi.org/akademichna-dobrochesnist-vazhlyvyi-chynnyk-iakisnoi-osvity.html>). Політику, норми та процедури дотримання академічної доброчесності декларує та регламентує Положення про академічну доброчесність у БДПУ (http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/akademdobrochesnist_sayt.pdf). В ньому визначено чітко та зрозуміло політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Під час проведених зустрічей усі учасники освітнього процесу проявили обізнаність та розуміння політики закладу щодо дотримання академічної доброчесності та наслідками її порушення. Випадків виявлення порушення академічної доброчесності на ОПП протягом періоду здійснення освітньої діяльності не було. У ЗВО забезпечено перевірку кваліфікаційних робіт на предмет виявлення плагіату за допомогою ліцензійного програмного забезпечення (StrikePlagiarism), а курсові роботи перевіряють за допомогою безкоштовних програм перевірки тексту на плагіат, що підтверджено учасниками освітнього процесу у спілкуванні з членами експертної групи. Проте експертною групою встановлено, що для випускних кваліфікаційних робіт мінімальний поріг унікальності тексту складає 51%, що є недостатнім. Цей показник має бути поступово збільшено.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Розроблені різні методи та форми оцінювання поточного та підсумкового оцінювання знань здобувачів. Оприлюднені графіки проведення контрольних заходів, які розроблені відповідно до оптимального навантаження на здобувача. Критерії оцінювання є чіткими та оприлюдненими. Здобувачі вчасно інформуються про критерії та форми оцінювання знань та мають постійний доступ до їх перегляду на сайті ЗВО та електронної підтримки навчання Moodle. Підсумкова атестація здобувачів ОПП відповідає Стандарту вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Наявність культури академічної доброчесності та функціонування системи на основі StrikePlagiarism.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Рекомендовано поступово підвищити рівень унікальності тексту у кваліфікаційних роботах та розпочати перевірку на плагіат курсових робіт (проектів) та інших академічних текстів за допомогою ліцензованого програмного забезпечення. Врахувати Рекомендації для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності, затверджені Рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 29 жовтня 2019 року (протокол № 11)

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОПП “Фінанси, банківська справа та страхування” в цілому відповідає критерію 5, а рекомендації, висловлені експертною групою, можуть бути реалізовані у досить короткі терміни.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Результати проведеної експертної оцінки свідчать про те, що академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОПП, забезпечує досягнення визначених програмою цілей та ПРН. Зазначимо, що ОПП реалізується на кафедрі економіки, підприємництва та фінансів, на якій працює 12 штатних НПП, з яких 1 доктор та 9 кандидатів економічних наук. Всі викладачі, які задіяні до викладання на ОПП, мають відповідну кваліфікацію, відповідають ліцензійним умовам. Викладачі, які не мають відповідної фахової освіти, проходили курси підвищення кваліфікації та стажування за фахом, мають публікації за профілем ОПП, автори навчальних посібників та монографій за фахом. Так, Глазова Я.В. за матеріалами Відомостей про самооцінювання є менеджером, кандидатська дисертація захищена за спеціальністю 08.00.11. Проте вона пройшла курси підвищення кваліфікації за фахом, автор навчального посібника "Інформаційні системи у фінансових установах", є практиком планово-фінансового відділу ТОВ "Азовський регіональний інститут управління", сертифікований викладач-методист центру "Фінансова академія Актив-Софт курсу 1С, заступник голови робочої комісії з впровадження громадського бюджету (викладає Інформаційні системи у фінансах; Фінансове програмування; Фінанси). Горпинич О. В. - економіст, захистила дисертацію за спеціальністю "Економіка сільського господарства і АПК". Проходила стажування кваліфікації по кафедрі економічного аналізу та фінансів Дніпровської політехніки, публікації за фахом. Кучер С.Ф. - менеджер, викладає регіональну економіку. Під час оцінювання встановлено, що він захистив кандидатську дисертацію за спеціальністю 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка, має відповідні публікації за профілем дисципліни, що викладає. Кіркова Н.П. - менеджер, проходила стажування з Актуарних розрахунків та аналізу інвестиційних проектів, автор монографій, навчального посібника, статей та тез доповідей за фахом (викладає Актуарні розрахунки; страхування; Інвестування).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору НПП є прозорими. Вся інформація своєчасно і у повному обсязі розміщується на сайті БДПУ. Відбір здійснюється у відповідності до Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у БДПУ (<http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/Polozhennia-pro-zamishchennia-vakantnykh-posad-naukovo-pedahohichnykh-pratsivnykiv.pdf>). Первинний добір здійснюється через відкриті заняття. Під час відбору враховуються результати опитування студентів та рейтингу викладачів. Експерти зазначають, що в БДПУ формується кадровий резерв (<http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/pro-kadrovyy-rezerv.pdf>).

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

За результатами спілкування з фокус-групою роботодавців, з'ясовано, що фахівці залучаються до організації та реалізації ОПП і участі у загальноуніверситетських та позааудиторних заходах (<http://bdpu.org/faculties/gef/structure-gef/kaf-fin/steykkholder/>, https://bmr.gov.ua/index.php?id=800000125&tx_news_pi1%5Bnews%5D=11636&tx_news_pi1%5Bcontroller%5D=News&tx_news_pi1%5Baction%5D=detail&cHash=f58faa170e33dc9f2f7e207d4ec06928). Роботодавці проводять для студентів ознайомлюючі екскурсії, в результаті яких є можливість пройти практику і працевлаштуватися. Освітнім процесом передбачено проходження практики студентами ОПП на базі підприємств та інших суб'єктів господарювання, що сприяє тісному контакту здобувачів освіти та роботодавців (з'ясована наявність договорів з підприємствами, установами і організаціями на проходження практики студентами даної ОПП). Роботодавці рекомендують тематику кваліфікаційних робіт, яка відображає сучасні аспекти розвитку фінансів.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Окремі викладачі ОПП мають практичний досвід роботи. Зокрема, Глазова Я.В. є практиком планово-фінансового відділу ТОВ "Азовський регіональний інститут управління", сертифікований викладач-методист центру "Фінансова академія Актив-Софт курсу 1С, заступник голови робочої комісії з впровадження громадського бюджету. До аудиторних занять на системній основі долучена кандидат економічних наук, доцент Марченко К.В. заступник директора Бердянського морського торговельного порту, депутат Бердянської міської ради. Практичні заняття за окремими темами проводяться на базі ТБВБ №10007/0339 АТ «Ощадбанк».

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

У БДПУ навчальний відділ проводить планування, організацію й контроль роботи з підвищення кваліфікації. В університеті створено умови для підвищення кваліфікації НПП терміном 1 місяць та окремих сертифікаційних курсів. Крім того, в університеті організовано та проводяться семінари для НПП, плани яких оприлюднюються на сайті (<http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/01/%D0%9F%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BB%D1%96%D0%BA-%D1%81%D0%B5%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%B0%D1%80%D1%96%D0%B2-%D0%91%D0%94%D0%9F%D0%A3-%D0%BD%D0%B0-2020-%D1%80%D1%96%D0%BA.pdf>). Керівництво БДПУ сприяє професійному розвитку НПП, надаючи згоду на проходження стажування, укладаючи відповідні угоди з іншими навчальними закладами, організаціями та установами, в т. ч. зарубіжними. Всі НПП, що забезпечують підготовку за ОПП проходили підвищення кваліфікації у широкому географічному діапазоні, який включає не лише Україну, а й зарубіжні країни.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Система заходів зі стимулювання підвищення фаховості та викладацької майстерності науково-педагогічних працівників БДПУ передбачає матеріальні й моральні заохочення і регламентується Статутом Університету, Колективним договором. Під час зустрічі із менеджментом ЗВО та науково-педагогічними працівниками, ознайомлення з матеріалами БДПУ встановлено, що преміювання НПП проводиться щоквартально за досягнення високих результатів у підвищенні ефективності та якості навчальної роботи, особисті наукові досягнення (захист дисертації; публікації у SCOPUS, Web of Science, викладання іноземною мовою тощо).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОПП, забезпечує досягнення визначених програмою цілей та ПРН. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими. До організації та реалізації освітнього процесу залучаються фахівці-практики. НПП мають можливість проходження курсів підвищення кваліфікації. Керівництво сприяє професійному розвитку НПП. В університеті діє система преміювання та стимулювання НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

ОПП потребує більш активного системного залучення роботодавців, практиків до аудиторної роботи. Доцільним є залучення викладачів та здобувачів до участі у міжнародних програмах та грантах.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Зважаючи на наведені сильні сторони у контексті критерію 6, експертна група дійшла висновку, що ОПП відповідає рівню В, а наведені рекомендації посилять якість підготовки здобувачів вищої освіти.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

БДПУ є власником приміщень з навчальними та адміністративними приміщеннями, в т.ч. приміщенням кафедри економіки, підприємництва та фінансів. ОПП забезпечена лекційними аудиторіями і аудиторіями для практичних занять. У аудиторіях наявні необхідні меблі, мультимедійне обладнання (стаціонарне і переносне), wi-fi покриття. Гуманітарно-економічний факультет, до якого відноситься дана ОПП, забезпечений комп'ютерними класами з необхідною кількістю комп'ютерів, бібліотекою, програмним забезпеченням, лінгафонними кабінетами для

вивчення іноземних мов. Спортзал знаходиться на території університету, є відремонтованим, має тренажери, що використовуються як студентами, так і викладачами. До інфраструктури університету також належить власний гуртожиток, в якому забезпечуються безпечні та комфортні умови проживання (<http://bdpu.org/naiavnist-hurtozhytkiv-i-vil-nykh-mists/>). У БДПУ є харчовий блок, (переважна більшість опитаних звернула увагу на добру якість продуктів харчування), медичний пункт у гуртожитку, зони відпочинку на території ЗВО. У відкритому доступі є репозитарій (http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/akademdobrochesnist-_sayt.pdf), у якому містяться навчальні матеріали з ОПП, а також працює система електронної підтримки навчання Moodle (<https://edu.bdpu.org/>) з наявним навчально-методичним забезпеченням ОПП. Під час ознайомлення з бібліотекою встановлено, що література, яка використовується в освітньому процесі даної ОПП представлена підручниками, збірниками матеріалів конференцій, періодичними виданнями тощо. Оновлення бібліотечних фондів здійснюється регулярно. Починаючи з 2020 року, ЗВО почав використовувати програму StrikePlagiarism для перевірки кваліфікаційних робіт на плагіат. Здобувачі та НПП підтвердили наявність і використання цих ресурсів. Експертна група встановила, що ЗВО має достатній рівень фінансових та матеріально-технічних ресурсів для досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Викладачі, адміністративний персонал і здобувачі вищої освіти вільно користуються, наведеними у підкритерії 7.1, інфраструктурою і інформаційними ресурсами. Для доступу до системи електронної підтримки навчання Moodle (<https://edu.bdpu.org/>) здобувачі та НПП отримують логін і пароль. Доступ до баз даних Scopus і Web of Science забезпечується за рахунок коштів БДПУ. У приміщеннях ЗВО наявне wi-fi покриття.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

У цілому, інфраструктура ЗВО є безпечною для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. На території закладу розміщені вогнегасники, плани евакуації. На базі БДПУ проводяться навчальні евакуації, а також здійснюється інструктаж з охорони праці. На базі БДПУ також діє навчально-психологічна консультативна лабораторія (<http://bdpu.org/ua/faculties/fppom/structure-fppom/npl/>, <https://www.facebook.com/psy.lab.bdpu/>), яка надає послуги з психологічної підтримки, релаксу, реабілітації для здобувачів вищої освіти та викладачів. У ЗВО є скринька довіри. Здобувачі вищої освіти та студентське самоврядування беруть активну участь у навчальному та громадському житті університету, зокрема у КВК, ярмарках, концертах тощо.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Опитування фокус-груп здобувачів дає підстави зробити висновок про належний рівень всіх видів підтримки. Для забезпечення освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної і соціальної підтримки здобувачів вищої освіти використовують комунікацію електронною поштою, засобами системи електронної підтримки навчання Moodle (<https://edu.bdpu.org/>). Існує практика як прямих звернень до відповідних осіб, так і можливість анонімного звернення, функціонує інститут кураторства. Функціонують онлайн-сервіси підтримки (Facebook, Instagram, Telegram-канал "Розвиток"). У розпорядженні здобувачів та НПП навчально-психологічна консультативна лабораторія. Результати опитувань фокус-груп свідчать про те, що здобувачі задоволені якістю їх підтримки з боку викладачів та адміністрації.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Керівництво БДПУ відповідально ставиться до створення сприятливих умов для навчання осіб з особливими потребами, їх соціалізації та забезпечення доступності та результативності навчання, зокрема, забезпечено доступ учасників освітнього процесу з обмеженими можливостями до навчальних корпусів та допоміжних приміщень. У ЗВО діє центр інклюзивної освіти, однак здобувачів з особливими потребами на даній ОПП немає.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Для запобігання виникнення конфліктних ситуацій у БДПУ діє Положення про політику попередження і боротьби із сексуальними домаганнями та дискримінацією у Бердянському державному педагогічному університеті (http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/Diskrimin_BSPU_2020.pdf), інститут кураторства, студентське самоврядування. На зустрічах зі здобувачами встановлено, що вони знають про процедуру вирішення конфліктних ситуацій, але протягом навчання таких не виникало. Однак, Положення не регулює всіх конфліктних ситуацій (зокрема, прояви корупції) і містить дещо загальну процедуру (наприклад, подачу виключно письмової заяви про порушення прав) вирішення конфліктів.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

У ЗВО створене належне освітнє середовище, високий рівень матеріально-технічного, інформаційного та навчально-методичного забезпечення, соціальної підтримки здобувачів. У БДПУ є репозиторій, система електронної підтримки навчання Moodle, зручний сайт. Проведення ремонтних робіт з метою покращення умов провадження освітнього процесу. Забезпечення доступу до баз даних Scopus і Web of Science. Діяльність навчально-психологічної консультативної лабораторії та наявність скриньки довіри. Проведення навчальних евакуацій та здійснення інструктажів з питань безпеки праці. Участь здобувачів вищої освіти та студентської ради у загальноуніверситетських та міських заходах. Створено умови для доступу у приміщення БДПУ осіб з особливими освітніми потребами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Брак наповнення репозитарію та бібліотеки літературою англійською мовою з фахових дисциплін. Відсутність чіткого механізму запобігання та вирішення конфліктних ситуацій, пов'язаних з корупцією.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Зважаючи на наявність вагомих переваг за підпунктами Критерію 7 і відповідність освітнього середовища та матеріальних ресурсів цілям ОПП "Фінанси, банківська справа та страхування", а також беручи до уваги рекомендації за цим критерієм зроблено висновок про відповідність Критерію 7 рівню В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми в ЗВО регламентує Положення про організацію освітнього процесу в БДПУ, Положення про освітні програми БДПУ та Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у БДПУ. На підставі аналізу матеріалів самооцінювання, робочих навчальних планів, інформації, отриманої при спілкуванні з НПП, здобувачами вищої освіти, представниками органів студентського самоврядування, роботодавцями, експертною групою встановлено, що до процесу удосконалення освітньої програми залучаються всі зацікавлені сторони. ОПП постійно удосконалювалася і цей процес триває надалі (проект ОПП 2020 р. http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/072_Financi-2.pdf). Серед основних змін, внесених за час реалізації ОПП відзначимо збільшення кількості дисциплін, що пропонується здобувачам до вибору; кількість кредитів ECTS збільшено з дисциплін «Бухгалтерський облік» з шести (2016-2017 н.р.) до восьми (2019-2020 н.р.), «Економіко-математичне моделювання» з семи (2016-2017 н.р.) до десяти (2019-2020 н.р.) та «Фінанси підприємств» з чотирьох (2016-2017 н.р.) до шести (2019-2020 н.р.). Обґрунтування збільшення обсягу годин на ці дисципліни було отримано під час зустрічей із стейкхолдерами ОПП. У проекті ОПП 2020 р. планується значний перерозподіл кредитів ECTS між дисциплінами професійного спрямування, що враховує пропозиції всіх зацікавлених сторін. Відповідні факти констатують наявність загально-інституційної політики та процедур внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в частині моніторингу та періодичного перегляду ОПП.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти залучені активно до реалізації ОПП, зокрема Ольга Маєвська та інші студенти підтвердили свою участь у засіданні робочої групи щодо моніторингу та перегляду ОПП у серпні 2019 року. Експертна група була ознайомлена з витягами протоколів, які засвідчують участь студентства у реалізації та вдосконаленні ОПП. Здобувачі на зустрічі підтвердили, що гарант ОПП, викладачі випускової кафедри та менеджмент ЗВО відкриті до співпраці. Студенти надавали пропозиції щодо покращення освітнього процесу, зокрема А. Дворецька запропонувала збільшити кількість кредитів ECTS освітніх компонентів, пов'язаних з обліком господарських операцій у діяльності суб'єктів підприємництва (дисципліна «Бухгалтерський облік»), що було враховано. Експертна група встановила, що здобувачі також беруть участь у вдосконаленні освітніх компонент, здебільшого шляхом висловлення своїх пропозицій викладачам у освітньому процесі, а також через анкетування. У БДПУ в рамках проекту Ерасмус+ Project Reference Number 562013-EPP-1-2015-1-PL-EPPKA2-CBHE-SP розроблено внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти. Починаючи з 2016 р систематично проводиться анкетування здобувачів освіти щодо якості освітнього процесу (<http://bdpu.org/questionnaire-gef/>). Під час інтерв'ювання здобувачі вищої освіти та представники студентського самоврядування підтвердили факт таких опитувань. Результати анкетування оприлюднено на сайті (<http://bdpu.org/results-monitoring-quality-education/>). Їх передають відповідним кафедрам на опрацювання та прийняття управлінських рішень для розв'язання виявлених проблем.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У результаті опитування фокус-груп виявлено, що деякі роботодавці дійсно були залучені до створення і перегляду ОПП. Зокрема, згідно пропозиції Комарової І.В. - начальника відділу муніципальних ініціатив, інвестицій та енергоменеджменту виконкому Бердянської міської ради, додано до ПРН додаткові компетентності, які дозволяють фахівцям за ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування» проводити аналіз макроекономічних показників, показників ефективності грошово-кредитної, бюджетної, податкової політики курортно-рекреаційних територій, а також здійснювати діагностику стану та результатів діяльності курортно-рекреаційних закладів, їх фінансове планування та провадження ефективної інвестиційної діяльності. Враховано також пропозицію Савушкіна Д.І. - заступника генерального директора з економіки ТОВ «Азовська кабельна компанія» - збільшити кількість кредитів та додатково включити до ОПП освітні компоненти пов'язані із оволодінням сучасними інформаційними технологіями, введено дисципліну «Інформаційні системи у фінансах». Інформація щодо співпраці з роботодавцями розміщена за посиланням <http://bdpu.org/faculties/gef/structure-gef/kaf-fin/steykholder/> Експертна група рекомендує більш активно залучати роботодавців галузі курортно-рекреаційного туризму до проведення занять та заходів за ОПП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

За ОПП випуск здійснюється вперше. Однак, БДПУ має багаторічну історію та має випускників за відповідною спеціальністю. ЗВО проводить роботу зі збору та обробки інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників. Так гарант цієї ОПП розповів під час резервної зустрічі, що спілкується зі своїми колишніми студентами та знає про їх шлях кар'єрного зростання. Випускова кафедра співпрацює із випускниками з метою забезпечення здобувачів базами практик та працевлаштування. Деякі випускники (О. Гогунська, Д. Савушкін, І. Васильєва, М. Нікіша та інші) також залучаються до обговорення та реалізації ОПП. Експертна група рекомендує створити асоціацію випускників.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

За ОПП здійснюється постійний моніторинг та удосконалення з метою забезпечення відповідності встановленим цілям діяльності, а також потребам стейкхолдерів. В результаті такого перегляду відбувається щорічне або за необхідності оновлення програм, освітніх компонентів робочих програм тощо. Оновлення ОПП у 2019 р. врахувало пропозиції здобувачів вищої освіти, роботодавців та НПП (див. підкритерії 8.1, 8.2, 8.3). Також підставою для оновлення були результати анкетування студентів, викладачів та аналізу ринку праці в регіоні (Експертна група була ознайомлена із витягами протоколів, які це засвідчують). У проєкті ОПП 2020 р. (http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/072_Financi-2.pdf), який був оприлюднений до проведення акредитаційної експертизи з використанням технічних засобів відеозв'язку, частково виправлено недоліки ОПП, які були виявлені під час акредитації. Для забезпечення дотримання принципів академічної доброчесності було запроваджено, починаючи з 2020 року, перевірку кваліфікаційних робіт на плагіат. Недостатність наповнення практичних аспектів ОПП була

частково виправлена за допомогою роботодавців до участі у освітньому процесі. Для забезпечення можливості навчання здобувачів з особливими потребами всі корпуси університету та гуртожитки обладнані пандусами. Експертна група зазначає, що завдяки наявній внутрішній системі забезпечення якості освіти та відкритості відносин між здобувачами вищої освіти, НПП, адміністрацією БДПУ та іншими стейкхолдерами відбувається покращення освітнього процесу, швидке діагностування негативних явищ під час реалізації ОПП та оперативне їх усунення.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОПП проходить первинну акредитацію.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в БДПУ зазначено, що політика забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти є пріоритетною в ЗВО і поширюється на всі рівні управління (є частиною його стратегічного управління). Колегіальним органом управління ЗВО, який визначає систему та затверджує процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти є Вчена рада БДПУ. До цього процесу також долучаються Наглядова рада та Студентська рада. Структурним підрозділом університету, що відповідає за внутрішню систему забезпечення під керівництвом першого проректора є навчальний відділ. Факультет також сприяє забезпеченню якості освіти. Питання забезпечення якості освітньої діяльності є обов'язковими у порядку денному засідань кафедр та робочої групи ОПП. Кожен співробітник ЗВО в межах своєї компетенції несе відповідальність за реалізацію політики забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, що було підтверджено під час спілкування з учасниками освітнього процесу. Експертна група підтверджує, що всі учасники освітнього процесу ЗВО налаштовані на якісну співпрацю щодо реалізації ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування», а в академічній спільноті БДПУ сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку ОПП та освітньої діяльності за цією програмою.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Існує чітка процедура розроблення, затвердження та моніторингу освітньої програми, що регламентується відповідними положеннями та послідовно дотримується ЗВО. Наявність загально-інституційної політики та процедур внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. В академічній спільноті БДПУ сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку ОПП та освітньої діяльності за цією програмою. Здобувачі вищої освіти безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду ОПП та інших процедур забезпечення якості вищої освіти. Практика анкетування здобувачів вищої освіти з метою врахування їх позиції під час перегляду освітньої програми є реальним механізмом удосконалення ОПП. Наявне активне залучення роботодавців під час створення та удосконалення ОПП. Наявність практики опитування випускників та їх залучення до удосконалення ОПП. Розуміння учасниками фокус-груп своєї ролі у забезпеченні якості вищої освіти. Прагнення ЗВО покращити якість ОПП та її матеріально-технічне забезпечення, як результат врахування недоліків ОПП і вчасне реагування на них.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Рекомендовано створити асоціацію випускників БДПУ. Для подальшого удосконалення ОПП більшою мірою залучати роботодавців саме з представників курортно-рекреаційної галузі економіки.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Зважаючи на наявність вагомих переваг за підпунктами Критерію 8 і сформованість культури якості вищої освіти в академічній спільноті БДПУ, а також беручи до уваги рекомендації за цим критерієм зроблено висновок про відповідність Критерію 8 рівню В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Нормативно-правове забезпечення освітнього процесу в БДПУ (<http://bdpu.org/position-of-educationa/organization-of-educational-activities/>) є загальнодоступним та розміщене на сайті ЗВО. Учасники фокус-груп ознайомлені із відповідними правилами і процедурами, що регулюють їх права та обов'язки, які є зрозумілими. Представники фокус-груп їх дотримуються під час реалізації освітньої програми. Такі висновки експертна група зробила на основі результатів опитування фокус-груп, огляду сайту БДПУ.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На сайті БДПУ розміщено проект ОПП (http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/072_Financi-2.pdf) для внесення змін у 2020 році. За результатами опитування фокус-груп було виявлено, що ОПП розміщується на сайті і пропозиції щодо змін можна надати. Обговорення змін здебільшого проводиться на розширених засіданнях та на особистих зустрічах. Відсутній форум на сайті, де можна було б відкрито обговорити проекти.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Повна інформація про ОПП “Фінанси, банківська справа та страхування” (http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/05/OPP_bakalavr_072_FBC_2019_utv_stand_20_10_19_unik_555.pdf) розміщена на сайті та знаходиться у відкритому доступі з метою інформування стейкхолдерів і всіх учасників освітнього процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Розміщення на офіційному сайті ЗВО та загальнодоступність нормативно-правового забезпечення освітнього процесу даної ОПП, його розуміння та дотримання. Вчасне розміщення інформації про ОПП на сайті у відкритому доступі. Обговорення ОПП проводиться на розширених засіданнях та на особистих зустрічах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Виокремити на сайті ЗВО дві вкладки: для розміщення проектів ОПП з можливістю їх відкритого обговорення та інформацію щодо академічної доброчесності.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Діяльність ЗВО є достатньо прозорою та публічною. За усіма підкритеріями Критерію 9 ОПП відповідає встановленим вимогам, наявні рекомендації, можуть бути впроваджені у короткостроковій перспективі.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	E
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	Анкетування здобувачів.pdf	BWhKpcOK4C XK7DjL14YmZEaPSiGLrZ9vsnAqWyh c+PM=
Додаток	Витяг з протоколів робочих груп.pdf	F85R6mTmhvmSuOKc/VTwS99mvk7XrDU+TWtZL U7U6Wo=
Додаток	Витяги протоколів засідання кафедри.pdf	wwZg4dpY1SB4pGZyHVEHyBHqLcyPIQbrFEQoDQ 5ax8Y=

Додаток	<i>силабус_2020.pdf</i>	idUwWCTlrTfRQvjJiWNOrN2kBf3CxezFwISXX2VdA=
Додаток	<i>Документація щодо практичної підготовки.pdf</i>	+NGHs/+WqWcx/xaD9TkJdmaHRms8LUgQ+LVjLKjj+/w=
Додаток	<i>Робочі навчальні плани 2016-2019.pdf</i>	PaRTw6NMFPcs+c5ikJcMKH+ZfvTgzsQMJot7eeBOfIw=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Храпкіна Валентина Валентинівна

Члени експертної групи

Грубляк Оксана Михайлівна

Рак Михайло Ігорович